

(Neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos forma)

NEFORMALIOJO SUAUGUSIŲJŲ ŠVIETIMO PROGRAMA

Slaugos pagrindai – svarbiausi slaugymo aspektai

(programos pavadinimas)

2022 m. vasario 1 d.

(programos parengimo data)

PROGRAMOS APRAŠAS	
1. Bendrosios nuostatos	
1.1. Programos aktualumas	<p>Pirmą kartą susidūrus su šeimos nario ar artimojo slauga, galima pasijusti lyg patekus į nepažįstamą teritoriją. Kiekvienos ūmios ar lėtinės ligos ir kiekvieno konkretaus žmogaus atveju slaugos ir priežiūros poreikiai skirsis, todėl labai svarbu įvertinti sergančiojo būklę, jo reikmes ir sudaryti individualų slaugos planą. Gavus tinkamas žinias ar patobulinus turimas, slaugomam asmeniui galima suteikti didžiulę pagalbą. Artimasis, turintis reikiamų žinių apie slaugą, jos procesą ir tinkamą slaugos priemonių naudojimą, gali ne tik pasirūpinti slaugomu asmeniu, suteikti pagalbą gyvybei pavojingų būklių metu bet ir išsaugoti gerą savo savijautą. Pagyvenusiems, ligotiems asmenims prižiūrėti reikia ne tik specialaus patalpų įrengimo, specialių įrenginių, bet ir specifinių žinių. Jei pacientas yra prikaustytas prie lovos, jį būtina vartyti, kad neatsirastų pragulos, maitinti, prausti, aprenkti, keisti higienos priemonės, reikiamu laiku sugirdyti ar suleisti vaistus. Kadangi sergančiųjų namiškiai nėra profesionaliai pasirengę slaugai, nėra supažinę su laukiančiais sunkumais, nėra parengti atlikti pagrindinius slaugymo veiksmus, jiems kyla daugybė problemų, o pati slauga namuose nėra kokybiška, todėl netenka prasmės. Kad pagerinti savarankiško slaugos proceso kokybę, ne tik ligoniai, bet ir jų artimieji turėtų sulaukti realios pagalbos, vykdant šią programą. Neformaliojo suaugusiųjų švietimo programos „Slaugos pagrindai – svarbiausi slaugymo aspektai“ paskirtis pateikti dalyviams slaugos sprendimus ir susistemintą informaciją apie slaugą, neatidėliotą pagalbą gyvybei pavojingų būklių atvejais ir socialinę pagalbą teikiančias organizacijas.</p>
1.2. Tikslas ir uždaviniai	<p>Tikslas – parengti asmenį suteikti kvalifikuotas slaugos paslaugas namuose slaugomam ligoniui.</p> <p>Uždaviniai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Suteikti kvalifikuotas, specifines žinias apie slaugos ypatumus planuojantiems slaugyti ir jau slaugantiems savo artimuosius. 2. Formuoti įvairių slaugos paslaugų atlikimo gebėjimus. 3. Išmokyti atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir suteikti pirmąją pagalbą.
1.3. Programos trukmė ir apimtis	40 akademinų valandų, 5 d. d.
1.4. Programos tikslinė (-ės) dalyvių grupė (grupės)	Mokymų programa skirta planuojantiems slaugyti ir globoti, jau slaugantiems savo artimuosius, taip pat darbuotojams, savo darbe (lankomosios priežiūros, socialinės globos įstaigose) ar šeimoje susiduriantiems su senyvo amžiaus ir/ar sergančių asmenų priežiūra/slauga ir pageidaujantiems gilinti neformalios globos ir slaugos namų aplinkoje kompetencijas.
1.5. Programos dalyvių skaičius	10

1.6. Minimalūs reikalavimai, norint mokytis pagal programą (jeigu nustatyta)	Netaikoma
1.6. Programos anotacija	<p>Neformaliojo suaugusiųjų švietimo programoje „Slaugos pagrindai – svarbiausi slaugymo aspektai“ yra patraukli teorijos ir praktikos integracija. Programos paskirtis – pateikti jos dalyviams susistemintus slaugos namuose sprendimus ir informaciją apie slaugą ir socialinę pagalbą teikiančias organizacijas.</p> <p>Programos metu dalyviai gaus slaugos žinių ir įgūdžių bei stiprins savo gebėjimus atlikti slaugos procedūras.</p> <p>Numatomi rezultatai: šią neformaliojo švietimo programą baigęs asmuo gebės vertinti ligonio slaugos poreikius ir planuoti slaugą, atlikti ir vertinti slaugos veiksmus bei procedūras, atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir suteikti pirmąją pagalbą.</p>

2. Programoje įgyjamos ar tobulinamos kompetencijos:

Kompetencija(-os)	Kompetencijos(-jų) pasiekimą nurodantys mokymosi rezultatai
1. Užtikrinti ligonio asmens higieną.	<p>Išmanyti pagrindinius ligonio poreikius. Išmanyti asmens higienos procedūrų principus. Išmanyti ligonio prausimo, drabužių ir lovos baltinių keitimo principus. Išmanyti užkrečiamųjų ligų pagrindus ir profilaktikos principus. Išmanyti antiseptikos ir dezinfekcijos taisykles.</p> <p>Atlikti asmens higienos procedūras. Prausti ligonį. Keisti drabužius bei lovos baltinius. Atlikti aplinkos ir slaugos priemonių dezinfekciją.</p>
2. Užtikrinti ligonio priežiūrą, atliekant slaugos procedūras.	<p>Išmanyti slaugos procedūrų principus. Išmanyti saugaus kūno padėties keitimo, pakėlimo ir perkėlimo principus. Išmanyti valgymo sutrikimus, įvairiomis ligomis sergančiųjų mitybos ypatumus ir maitinimo būdus. Išmanyti vaistų vartojimo principus. Saugiai kilnoti ligonį, suteikti kūno padėtį, panaudojant kėlimo įrangą ir priemones. Naudoti pragulų prevencijos priemones. Pamaitinti ir pagirdyti ligonį aktyviuoju būdu. Pamaitinti ir pagirdyti ligonį pasyviuoju būdu. Sugirdyti vaistus.</p>
3. Atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir suteikti pirmąją pagalbą.	<p>Išmanyti gyvybei pavojingų būklių požymius, bendruosius pirmosios pagalbos principus ir pradinio gaivinimo metodiką. Išmanyti pirmosios pagalbos principus ekstremalių organizmo būklių metu. Gaivinti suaugusįjį ir vaiką. Teikti pirmąją pagalbą ekstremalių organizmo būklių metu.</p>

3. Programos turinys ir metodai

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Trumpas dėstomos temos aprašymas	Mokymo(si) metodai	Planuojamos įgyti / patobulinti kompetencijos
1.	Ligonio pagrindiniai poreikiai.	<ul style="list-style-type: none"> Išvardyti ir apibrėžti pagrindinius ligonio poreikius: socialinius ir specialiuosius Paašškinti slaugos poreikių planavimo principus Pateikti informaciją apie slaugą ir socialinę pagalbą teikiančias organizacijas 	Pamoka Grupinis darbas	Užtikrinti ligonio asmens higieną
2.	Ligonio prausimas ir priežiūra.	<ul style="list-style-type: none"> Apibūdinti ligonio prausimo duše, vonioje, lovoje eigą Apibūdinti ligonio ausų, nosies, akių, burnos ertmės, dantų protezų priežiūros principus Apibūdinti moterų ir vyrų tarpvietės ir lytinių organų priežiūros principus Nurodyti pakišamųjų indų naudojimo eigą ir principus 	Pamoka Diskusija Demonstravimas Refleksija	Užtikrinti ligonio asmens higieną

		<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdinti sauskelnių parinkimo principus ir naudojimo metodus 		
3.	Ligonio drabužių ir lovos baltinių keitimas.	<ul style="list-style-type: none"> • Paaiškinti paciento ap rengimo ir nurengimo techniką • Apibūdinti lovos pritaikymą ligonio poreikiams ir klojimą namuose • Paaiškinti nešvarių skalbinių surinkimo ir (jei būtina) nukenksminimo/ dezinfekcijos metodus 	Pamoka Grupinis darbas Demonstravimas Refleksija	Užtikrinti ligonio asmens higieną
4.	Užkrečiamųjų ligų pagrindai ir profilaktikos principai.	<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdinti užkrečiamųjų ligų sukėlėjų grupes ir jų plitimo kelius • Apibūdinti užkrečiamųjų ligų epidemiologijos pagrindus • Paaiškinti pagrindinius užkrečiamųjų ligų profilaktikos principus • Išvardinti ir apibūdinti asmens apsaugos priemones ir teisingą jų naudojimą 	Pamoka Minčių lietus Demonstravimas „Sniego gniūžtė“ Refleksija	Užtikrinti ligonio asmens higieną
5.	Antiseptikos ir dezinfekcijos taisyklės.	<ul style="list-style-type: none"> • Rankų higiena: žinoti rankų plovimo bei antiseptikos priemones ir metodus. Gebėti teisingai plauti ir dezinfekuoti rankas. • Patalpų higiena: valyti ir dezinfekuoti patalpas • Slaugos priemonių higiena: naudoti valymo, dezinfekcijos priemones ir būdus 	Pamoka Grupinis darbas Demonstravimas Refleksija	Užtikrinti ligonio asmens higieną
6.	Saugaus kūno padėties keitimo, pakėlimo ir perkėlimo principai.	<ul style="list-style-type: none"> • Pateikti saugaus ir ergonomiško paciento kilnojimo standartą • Apibūdinti naudojamus kilnojimo priemones • Išvardyti ir paaiškinti ligonio padėtis • Apibūdinti saugią aplinką 	Demonstravimas Imitavimas Refleksija	Užtikrinti ligonio priežiūrą, atliekant slaugos procedūras
7.	Įvairiomis ligomis sergančiųjų mitybos ypatumai, valgymo sutrikimai. Maitinimo būdai.	<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdinti racionalios mitybos principus, paaiškinti maisto sudėtinųjų medžiagų reikšmę žmogaus organizmui, maisto produktų vertę • Apibūdinti mitybos ypatumus, esant įvairiems susirgimams • Išvardinti nervinės anoreksijos ir bulimijos priežastis ir simptomus 	Pamoka Diskusija Individualus darbas Refleksija	Užtikrinti ligonio priežiūrą, atliekant slaugos procedūras

		<ul style="list-style-type: none"> • Paašškinti aktyviojo ir pasyviojo maitinimo sąvoką ir eiga, tiksliai išvardyti ir apibūdinti enterinių mišinių tipus 		
8.	Vaistų vartojimo pagrindiniai principai.	<ul style="list-style-type: none"> • Išvardinti vaistų formas ir vartojimo būdus • Pateikti vaistų vartojimo taisykles 	Pamoka Demonstravimas	Užtikrinti ligonio priežiūrą, atliekant slaugos procedūras
9.	Pragulų prevencijos priemonės.	<ul style="list-style-type: none"> • Išvardyti pragulų atsiradimo rizikos veiksnius • Apibūdinti pragulų stadijas • Apibūdinti pragulų prevencijos būdus • Paašškinti pragulų gydymo specialiais tvarsčiais principus. 	Demonstravimas Atkartojimas Refleksija	Užtikrinti ligonio priežiūrą, atliekant slaugos procedūras
10.	Pirmosios pagalbos pagrindai: gyvybei pavojingos būklės ir pradinio gaivinimo metodika.	<ul style="list-style-type: none"> • Apibūdinti klinikinės ir biologinės mirties skirtumus • Išvardyti gyvybės požymių vertinimo metodus • Paašškinti suaugusiojo ir vaiko gaivinimo metodiką • Paašškinti pirmosios pagalbos principus gyvybei pavojingų būklių metu 	Diskusija Demonstravimas Imitavimas Refleksija	Atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir suteikti pirmąją pagalbą

4. Programos planas

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų		
		Iš viso	Teoriniam mokymui	Praktiniam mokymui
1.	Ligonio pagrindiniai poreikiai.	2	1	1
2.	Ligonio prausimas ir priežiūra.	6	2	4
3.	Ligonio drabužių ir lovos baltinių keitimas.	6	2	4
4.	Užkrečiamųjų ligų pagrindai ir profilaktikos principai.	2	1	1
5.	Antiseptikos ir dezinfekcijos taisyklės.	3	1	2
6.	Saugaus kūno padėties keitimo, pakėlimo ir perkėlimo principai.	6	2	4
7.	Įvairiomis ligomis sergančiųjų mitybos ypatumai, valgymo sutrikimai. Maitinimo būdai.	4	2	2
8.	Vaistų vartojimo pagrindiniai principai.	1	1	
9.	Pragulų prevencijos priemonės.	4	2	2
10.	Pirmosios pagalbos pagrindai: gyvybei pavojingos būklės ir pradinio gaivinimo metodika.	6	2	4
Iš viso		40	16	24

5. Įgytos/patobulintos kompetencijos atitiktis atitinkamame profesiniame standarte nustatytai (-oms) atitinkamos kvalifikacijos kompetencijai (-oms) (jei

Mokymų metu įgytos/patobulintos kompetencijos atitinka sveikatos priežiūros ir grožio paslaugų sektoriaus profesinio standarto slaugytojo padėjėjo, LTKS IV kvalifikacijos apraše apibrėžtas kompetencijas:
1.1. Atlikti paciento higieninę priežiūrą;
1.2. Padėti maitinti pacientą;
2.4. Rūpintis mirštančiais pacientais bei jų artimaisiais.

<i>atitinkamas profesinis standartas yra patvirtintas)</i>		
6. Pasirengimas vykdyti neformalųjį suaugusiųjų švietimą, mokymui reikalingos priemonės		
6.1. Reikalavimai, keliami mokytojams (dėstytojams) (nurodyti, jei taikoma):		
1.	Išsilavinimas	Programą gali vesti mokytojas, turintis: 1) Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir Reikalavimų mokytojų kvalifikacijai apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. V-774 „Dėl reikalavimų mokytojų kvalifikacijai aprašo patvirtinimo“, nustatytą išsilavinimą ir kvalifikaciją; 2) aukštąjį, aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą arba baigus profesinę mokyklą pagal slaugytojo padėjėjo mokymo programą, turintis vidurinį išsilavinimą bei 3 metų slaugytojo padėjėjo darbo praktiką ir turintis pedagogo kvalifikaciją arba neturintis pedagogo kvalifikacijos, bet išklauses Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatytą pedagoginių ir psichologinių žinių kursą.
2.	Darbo patirtis	2 metai.
3.	Kita	Netaikoma
6.2. Detalus mokymui reikalingų materialinių ir metodinių išteklių, atitinkančių numatomą mokyti dalyvių skaičių bei programos tikslus ir uždavinius, aprašymas.		
Eil. Nr.	Mokymui reikalingi materialiniai ir metodiniai ištekliai, naudojami mokymo procese (nurodyti, jei taikoma)	
1.	Mokymo patalpų aprūpinimo aprašymas	Klasė ar kita mokymui(si) pritaikyta patalpa su techninėmis priemonėmis (kompiuteriu, vaizdo projektoriumi) mokymo(si) medžiagai pateikti
2.	Įranga	Techninės priemonės mokymo(si) medžiagai iliustruoti, vizualizuoti, pristatyti (kompiuteris, vaizdo projektorius, rašymo lenta, manekėnai, funkcinė lova, kraujospūdžio aparatai, termometrai ir kt.)
3.	Literatūra	Vadovėliai ir kita mokomoji medžiaga (R. Balciuniene, R. Januškevičiute, I. Kuzminskiene ir kt. 2016. <i>Slaugos ir asmens sveikatos priežiūros procedūros</i> . Vitae Litera. 240 p., D. Narvilienė. 2012. <i>Būtinoji medicinos pagalba ir intensyvioji slauga</i> . Vitae Litera. 328 p. ir kt.). Teisės aktai, reglamentuojantys darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimus.
4.	Kitos priemonės	Priemonės ir įranga skirtos paciento slaugai - 1 funkcinė lova, 1 paprasta lova, 2 poros ramentų, 2 vežimėliai, 1 vaikštytė, 4 patalynės komplektai, higienos priemonės, dezinfekcinės priemonės, medicininės pirštinės, pimosios pagalbos priemonės (turniketai, tvarsčiai, gaivinimo kaukės) ir kt.
6.3. Teorinio ir praktinio mokymo organizavimo vietos (-ų) adresas (-ai)		Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centras, Taikos pr. 67, Klaipėda 94112

Programos rengėjas

Kvalifikacijų ir profesinio mokymo plėtros centras

Programa parengta įgyvendinant projektą „Suaugusiųjų švietimo sistemos plėtra suteikiant besimokantiems asmenims bendrąsias ir pagrindines kompetencijas“ Nr. 09.4.2-ESFA-V-715-01-0002.